

LÄNSNYTT

Kronprinsessan Victoria vandrade i Hälleskogsbrännan

En natur som bar tydliga spår av skogsbranden 2014 mötte Kronprinsessan under landskapsvandringen i Västmanland. Ett stort pressuppbåd och ett hundratal privatpersoner följde med på vandringen genom naturreservatet Hälleskogsbrännan.

- Den västmanländska naturen är fantastisk och i Hälleskogsbrännan kan man se något helt unikt, hur växterna och djuren kommer tillbaka efter en häftig skogsbrand. Tiotusentals människor besöker området varje år och vi hoppas att Kronprinsessans besök fått ännu fler att upptäcka naturreservatet, säger landshövding Minoo Akhtarzand.

Vandringen började vid entrén till Hälleskogsbrännan vid Skräddartorp. Det var flera

FOTO: ULRIKA MÖGREN

Kronprinsessan vandrade en dryg mil genom Hälleskogsbrännan. Närmare trehundra personer var med vid Grävlingsberget.

stopp längs vägen där närboende och olika experter berättade om skogsbranden, naturen och fornlämningar i området. Bland annat berättade forskare om vilka växter som gynnats av skogsbranden.

Vandringen var på drygt en mil och slutade vid utsiktstornet vid Grävlingsberget. Där gick Kronprinsessan en tipspromenad med några skolbarn från Sala.

Med vandringarna vill Kronprinsessan

uppleva olika delar av Sverige under olika årstider samt synliggöra den skatt som den svenska naturen är för alla som lever och verkar här. Kronprinsessan önskar också att i samband med sin vandring genom Sverige lyfta värdet av friluftsliv och rörelse.

Kontaktperson: Mårten Berglind
010-224 92 17
marten.berglind@lansstyrelsen.se

Våren kommer med sol, ljus och värme

Våren handlar om glädje och framtidstro. I våra breddgrader förväntar vi oss gärna en fin och lagom varm sommar. Men klimatförutsättningarna har successivt förändrats, allt oftare får vi uppleva oroande händelser som kommer av ett varmare, blötare och torrare klimat. Det är därför viktigt att vi fokuserar på klimat- och miljöanpassningar och har beredskap för att kunna hantera krissituationer av olika karaktär. Erfarenheterna visar att allmänhetens medvetenhet, kunskap och förberedelser är mycket värdefullt i händelse av stora kriser. Vi måste vara beredda och utveckla nya arbetsätt för att kunna hantera oförutsedda händelser. I detta nyhetsbrev berättar vi om att vi tidigare än normalt har satt igång skogsbrandsbevakningen med flyg. Förra årets torka och värme har också lett till

att vi börjat förmedla betesmarker för de som saknar foder till sina djur. I nyhetsbrevet finns även information om invasiva främmande arter och vad man kan göra för att stoppa deras spridning. Under maj i år genomförde vi Krisberedskapsveckan för tredje året i rad tillsammans med länets kommuner. Allmänhetens medvetenhet om vikten av krisberedskap har ökat i takt med alla skogsbränder men även på grund av det säkerhetspolitiska läget i världen.

Skogsbranden 2014 blev en stor tragedi för naturen, människorna och samhället. Men det känns mycket bra att vi genom beslut om bildandet av naturreservatet Hälleskogsbrännan har kunnat markera betydelsen och vikten av att bevara brandområdet. Trots allt svårt som hänt har livet återvänt till området, växtligheten har

kommit tillbaka och ur det svarta spirar nytt liv med intressanta arter och naturmiljöer som gynnas av skogsbränder. Därför är vi mycket glada över att ha fått möjligheten att visa området för Kronprinsessan Victoria. Hälleskogsbrännan är ett unikt naturreservat som kommer att fortsätta förundra besökare och att bidra till forskningen under många år framåt.

Med förhoppning om en lagom varm, solig och regnig, men framförallt avkopplande och skön sommar för alla!

FOTO: PIA NORDLANDER

Minoo Akhtarzand
LANDSHÖVDING

Ökad riskmedvetenhet i Västmanland tack vare broschyren Om krisen eller kriget kommer

För ett år sedan skickades broschyren Om krisen eller kriget kommer ut till alla svenska hushåll. Under årets Krisberedskapsvecka fortsatte Länsstyrelsen och kommunerna arbetet med att öka allmänhetens riskmedvetenhet.

Under kampanjen Krisberedskapsvecka delade många kommuner ut broschyren Om krisen eller kriget kommer till sina invånare. I en uppföljande undersökning som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap gjorde i början av året framgår det att broschyren har fortsatt stort genomslag hos många människor. 63 procent av de tillfrågade svarar att de som en direkt följd av broschyren har börjat reflektera mer över hur de skulle klara av vardagen vid kris eller krig. Yngre 18-34 år och äldre 65+ är de grupper som i störst utsträckning har börjat fundera mer över detta.

Bryter man ned några av frågorna och svaren i undersökningen på länsnivå så framgår det för Västmanlands län att:

- 86 procent minns att de fått broschyren i brevlådan

- 56 procent kommer ihåg vad den handlade om
- 57 procent har sparat den
- 82 procent har tagit del av innehållet.

Kontaktperson: Åsa Erikols
010-224 94 45
asa.erikols@lansstyrelsen.se

Nu är skogsbrandsbevakningen med flyg igång

Under sommaren 2019 genomför Västerås flygklubb på Länsstyrelsens uppdrag skogsbrandsbevakning med flyg.

Det finns två flygslingsor:

ORDINARIE SLINGA

Johannisbergs flygplats - Arboga - Heds kyrka - Hedkärna (Oti vägsäl) - Möklinta - Sala - Seglingsberg - Johannisbergs flygplats.

SÖDRA SLINGAN

Johannisbergs flygplats - Arboga - Skogstorp - Stallarholmen - Johannisbergs flygplats

Kontaktperson: Niklas Olsson
010-224 93 25
niklas.u.olsson@lansstyrelsen.se

VÄLKOMMEN TILL BRÅFORSDAGARNA 2019

Årets tema är skog och trä

29-30 juni 2019
kl. 10-16

Under Bråforsdagarna kan du bland mycket annat ta del av:

- Guidningar om livet på bergsmansgården
- Visningar av väggmålningarna
- Information om skogens historia
- Café och matförsäljning
- Ponnyridning
- Försäljning av lokala produkter och hantverk
- Åka häst och vagn
- Fårvallning

Detaljerat program hittar du på Länsstyrelsens webbplats veckan före Bråforsdagarna. Bråfors ligger cirka 5 kilometer nordväst om Fagersta. Följ skyltar från väg 68 norr om Fagersta.

Kontaktperson: Anna Onsten Molander
010-224 93 29
anna.onsten-molander@lansstyrelsen.se

Ny djurskyddslag

Från och med den 1 april 2019 börjar en ny djurskyddslag att gälla i Sverige. För Länsstyrelsen innebär det bättre möjligheter att agera i situationer då djur misstänks fara illa.

Den nya lagstiftningen syftar till att säkerställa ett gott djurskydd och befrämja en god djurvälstånd och respekt för djur. I lagen förtydligas att djur ska ha möjlighet att utföra sådana beteenden som de är starkt motiverade för och som är viktiga för deras välbefinnande. Andra viktiga nyheter i lagen är ett uttryckligt krav på kompetens för alla som tar hand om djur, ett förbud mot att överge djur och ett stärkt skydd för djur som tävlar och deltar i prov.

Det är en 30 år gammal lag och förordning som nu moderniseras och anpassas till dagens villkor och djurhållning.

Kontaktperson: Emma Svensson
010-224 95 06
emma.svensson@lansstyrelsen.se

Hur möter vi grupper med svårigheter på bostadsmarknaden?

I slutet på april bjöd Länsstyrelsen in till en förmiddag med fokus på vilka möjligheter det finns att underlätta situationen för personer som har svårigheter att etablera sig på bostadsmarknaden. Ämnet berör många och ett trettiotal personer med olika erfarenheter från kommuner och bostadsföretag deltog i seminariet.

Sveriges Stadsmissioner och Barbro Engman, före detta ordförande för Hyresgästföreningen, diskuterade Bostad Först-modellen som en lösning för människor i akut hemlöshet och den lokala bostadspolitikens möjligheter att bidra.

Västmanlands länsbildningsförbund och Västerås Stadsmission berättade om civilsamhällets insatser för att underlätta integrationen av personer som av olika anledningar har svårigheter att komma in i samhället.

Länsstyrelsen gav en bakgrundsbild av läget i länet baserat på årets bostadsmarknadsenkät och informerade om arbetet inom social hållbarhet och integration.

Kontaktperson: Annette Rydqvist
010-224 94 52
annette.rydqvist@lansstyrelsen.se

Invasiva främmande arter

Invasiva främmande arter är växter, djur och svampar som avsiktligt eller oavsiktligt flyttats till en ny miljö och som där sprider sig snabbt och orsakar skador på naturen. I Sverige finns idag mer än 2 000 främmande arter och cirka 20 procent av dem är invasiva eller kan vara invasiva.

Invasiva främmande arter skadar naturen så att ekosystem och dess funktioner som vi är beroende av rubbas. De har också effekter som gör det svårare för oss att vistas i naturen, till exempel kan invasiva främmande växter som exempelvis sjögull göra det omöjligt att bada, fiska och åka båt. Om vi inte lyckas stoppa de invasiva främmande arterna kommer det kosta oss stora summor pengar. Förutom rena bekämpningskostnader kan arterna allvarligt skada förutsättningar för näringar som fisket, jordbruket och skogsindustrin, med eko-

nomiska förluster som följd. En del invasiva främmande arter medför hälsoproblem genom att till exempel orsaka allergier och hudskador. Andra kan vara bärare av parasiter och sjukdomar som kan smitta människor.

Läs mer på Naturvårdsverkets webbplats hur du själv kan stoppa invasiva främmande arter.

Kontaktperson: Sandra Guldbrand
010-224 92 63
sandra.guldbrand@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsens nya betesförmedling

Länsstyrelsen i Västmanland har skapat en webbtjänst för betesförmedling för att hjälpa djur- och markägare att hitta varandra och samarbeta kring betesmarker och fodertillgång. Tjänsten riktar sig till dig som vill få din mark betad eller dig som har betesdjur men behöver mer mark och fodertillgång.

- Fler djur på grönbeta hjälper till att hålla landskapet öppet och bevara de artrika betesmarkerna, som också är en viktig foderkälla att ta tillvara. Vi minns ju alla fjolårets torka och vill underlätta samarbete om foderresurserna i länet, säger Julia Carlsson som samordnar betesförmedlingen på Länsstyrelsen Västmanland.

Du som är djur- eller markägare anmäler intresse och lämnar information om dina

djur eller marker genom Länsstyrelsens webbformulär. Därefter förmedlar Länsstyrelsen kontakt mellan passande samarbetspartner, men det är parterna själva som kommer överens om villkor för samarbetet och skriver avtal.

Kontaktperson: Julia Carlsson
010-224 94 20
julia.carlsson@lansstyrelsen.se

Kvinnofridssamordnare höjer kvaliteten på arbetet mot våld, men är ingen patentlösning

Länsstyrelsen i Västmanland har utvärderat effekten av länets kommunala kvinnofridssamordnare. Utvärderingen visar på ökad kvalitet i arbetet mot våld i nära relationer, men inte för alla. Organisation och kombination med andra arbetsuppgifter spelar roll. Även mindre kommuner, som inte har kvinnofridssamordnare, har lyckats nå bra resultat genom samordning av egna team.

Länsstyrelserna är navet i genomförandet av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Strategin innehåller fyra delmål, varav ett är förbättrad kunskap och metodutveckling. Kommunerna har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp de behöver och har därför en central uppgift i att förebygga våld och stödja drabbade.

- För att skydd och stöd ska ge full effekt behöver många aktörer samverka kring våldsutsatta vuxna och barn, men också för att kunna ge insatser till våldsutövare. Flera av länets kommuner har därför kvinnofridssamordnare och i förhållande till resten av landet är andelen kommunala samordnare hög i Västmanland. Rollen är relativt ny och har utformats olika i kommunerna

vilket gör det intressant att utvärdera effekten, säger Pernilla Börjesson, funktionsledare på Länsstyrelsen Västmanland.

Kontaktperson: Pernilla Börjesson
010-224 92 30
pernilla.borjesson@lansstyrelsen.se

ILLUSTRATION: ANNEFRID SJÖMAN

Ängsö slottspark återskapas

Nu påbörjas arbetet med att återskapa delar av Ängsö slottspark till formen som parken hade i mitten av 1700-talet. Det första steget har varit att byta ut rullgruset på gårdsplanen framför slottet till sand.

- Under 1700-talet var det sand man hade på marken i slottsparken, inte grus, säger Linda Wängdahl antikvarie på Länsstyrelsen. En bonus är att tillgängligheten ökar eftersom det är mycket lättare att komma fram med barnvagn, rullstol eller rullator på sand.

Senare kommer en höjdskillnad mellan gårdsplanen och övriga parken att grävas fram, en så kallad terrassering. Projektet kommer att återskapa en trappa och ett staket. Det blir även forbundna planteringar, så kallade parterrer med buxbomshäckar planterade i olika mönster. Gräsytorna får en ny form och flera tidstypiska växter som pyramidklippta granar planteras. Det kommer även att finnas figurklippta mindre träd i krukor.

Projektet drog igång 2018 med en trädgårdsarkeologisk undersökning, och sök-

ning i arkiv för att få fram så mycket fakta som möjligt om hur parken såg ut för 270 år sedan. En trädgårdsantikvarie är med i projektet. Grannar och boende har fått tycka till om planerna i parken. Nu kan arbetet med att återskapa de olika delarna börja.

Länsstyrelsen har genom landsbygdsprogrammet, kulturmiljövårdsanslag och åtgärdsprogram för hotade arter beviljat 2 miljoner kronor i stöd för att restaurera Ängsö slottspark. Westmannastiftelsen äger och förvaltar Ängsö slott. Investeringen ska bland annat ge bättre förutsättningar för turism.

Kontaktperson: Linda Wängdahl
010-224 93 80
linda.wangdahl@lansstyrelsen.se

Recept på hur vi alla hjälper våra bin och andra hotade arter

Ofta får vi frågor från privatpersoner och företag på vad man kan göra för att förbättra eller skapa livsmiljöer för olika hotade arter. Därför har vi nu tagit fram en samling recept på hur vi alla med små åtgärder kan dra vårt strå till stacken.

- Samlingen innehåller instruktioner på enkla och ganska billiga saker som du som privatperson kan göra i din egen trädgård. Det kan vara något så enkelt som att spara grenar och stammar i ett hörn av trädgården, plantera blommor som bin gillar eller bygga ett bihotell. Du kan välja ett eller flera recept beroende på vad som passar hemma hos just dig, säger Karin Sandberg som är biolog på Länsstyrelsen. Läs mer på Länsstyrelsens webbplats.

Kontaktperson: Karin Sandberg
010-224 93 41
karin.sandberg@lansstyrelsen.se

Elden är nödvändig för många sällsynta arter

Från maj till och med september arbetar Länsstyrelsen med naturvårdsbränningar inom EU-projektet Life Taiga. Naturvårdsbränning behövs för att ge bättre förutsättningar för de växter och djur som är beroende av brand för att överleva.

Genom att bränna under kontrollerade former på flera ställen vid olika tillfällen skapas ett nätverk av den livsmiljö som brandberoende arter behöver.

SÄKERHET OCH NATURVÅRDSBRÄNNING

Naturvårdsbränningar måste genomföras när det är torrt i markerna, både av säkerhetsskäl och för att de ska ge önskad naturvårdsnytta. Länsstyrelsens naturvårdsbränningar genomförs dock inte om det är för torrt, för varmt eller för blåsigt. Bränningarna är noga planerade och sker i

områden som dels har naturliga gränser av till exempel en sjö, dels har skapade gränser i form av brandgator. Detta för att säkerställa att branden inte sprider sig. Särskilt utbildad personal bevakar området under bränningsarbetet och tiden efter tills branden slocknat helt så att inga oönskade bränder blossar upp.

INFORMATION TILL ALLMÄNHETEN

Vi meddelar tidpunkt för en naturvårdsbränning bland annat på vår webbplats, i

sociala medier och genom pressmeddelanden. Räddningstjänsterna i berörda områden kontaktas alltid innan och kommer i vissa fall även att samverka under bränningen.

Kontaktperson: Niclas Bergius
010-224 92 16
niclas.bergius@lansstyrelsen.se

Kontaktperson: Mats Harrysson
010-224 92 69
mats.harrysson@lansstyrelsen.se

INFORMATION FRÅN LÄNSSTYRELSEN VÄSTMANLANDS LÄN

Länsstyrelsen
Västmanlands län

www.lansstyrelsen.se/vastmanland

Ansvarig utgivare
Ulrica Gradin
Länsråd. *Telefon:* 010-224 94 40

Redaktör
Erik Bergman
Kommunikationschef. *Telefon:* 010-224 92 19
Kerstin Alvinge
Kommunikatör. *Telefon:* 010-224 92 06

Adress
Västra Ringvägen 1
721 86 Västerås
Telefon: 010-224 90 00 vxl

Grafisk form: Tomas Gustavsson Bild & Form
Tryck: Graf & Bild